

Projekt

z dnia

**SPRAWOZDANIE NR
PREZYDENTA MIASTA OPOLA**

z dnia 2019 r.

**w sprawie realizacji w 2018 roku zadań ujętych w Miejskim Programie Działań na
Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Opolu na lata 2016 – 2020**

Na podstawie:

Uchwały Nr XVI/300/15 Rada Miasta Opolu z dnia 29 października 2015 roku w sprawie uchwalenia „Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Opolu na lata 2016–2020”.

Zarządzenia Nr OR-I.0050.103.2018 Prezydenta Miasta Opolu z dnia 20.02.2018 r. ws. przyjęcia Harmonogramu realizacji zadań na rok 2018 w ramach Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Opolu na lata 2016 -2020 przyjętego uchwałą Nr XVI/300/15 Rady Miasta Opolu z dnia 29 października 2015 r.

Zarządzenia Nr OR-I.0050.752.2017 Prezydenta Miasta Opolu z dnia 16 listopada 2017 r. w sprawie określenia zasad dofinansowywania i refundacji kosztów związanych z rehabilitacją społeczną w mieście Opolu ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2018 roku.

INFORMACJA

o realizacji w 2018 roku zadań ujętych w Miejskim Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Opolu na lata 2016 – 2020.

Zgodnie z art. 35a ust.1 pkt1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, do zadań powiatu należy opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych. W dniu 29 października 2015 roku Rada Miasta Opolu uchwałą Nr XVI/300/15 przyjęła „Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w mieście Opolu na lata 2016-2020”. Jest on niezbędnym dokumentem w procesie kreowania polityki oraz planowania działań służących rozwiązywaniu problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Realizatorami działań zdefiniowanych w Miejskim Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych są: *Wydziały Urzędu Miasta Opolu, Miejska Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Opolu, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu, Miejski Zakład Komunikacyjny Spółka z o.o w Opolu, Miejski Zarząd Dróg w Opolu, jednostki oświatowe, Miejski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Opolu, Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Magnolia” w Opolu, Fundacja „Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym w Opolu”, organizacje pozarządowe, Powiatowy Urząd Pracy w Opolu, Centrum Dialogu Obywatelskiego w Opolu, Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Opolu*. Warunkiem powodzenia realizacji Programu jest czynne w nim uczestnictwo jego realizatorów.

Odbiorcami programu są osoby niepełnosprawne i ich rodziny zamieszkałe na terenie miasta Opolu oraz instytucje i organizacje pozarządowe zajmujące się w mieście Opolu problematyką niepełnosprawności, przez którą rozumie się trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Z danych przekazanych przez Główny Urząd Statystyczny w Opolu, w dniu 21 marca 2018 wynika, że w mieście Opolu mieszka ogólnie 128 140 osób z czego 11 042 osób¹ to osoby niepełnosprawne (8,62 % ogólnej liczby mieszkańców).

Ww. Program jest dokumentem perspektywicznym, określającym kierunki prowadzonej działalności. Stąd cele określone są na poziomie dość dużej ogólności. Szczegółowe sposoby wykonania zadań określa harmonogram realizacji zadań na każdy rok kalendarzowy, przyjmowany do realizacji zarządzeniem Prezydenta Miasta Opolu.

Koordynatorem realizacji Programu jest Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opolu.

Niniejsza informacja obejmuje opis osiągniętych celów i przypisanych im zadań zrealizowanych w 2018 roku przez poszczególne wydziały Urzędu Miasta Opolu, miejskie jednostki organizacyjne oraz organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych w mieście Opolu.

¹ Dane na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Cele operacyjne i zadania do realizacji:

W Miejskim Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Opolu na lata 2016 – 2020 zostało określonych 8 celów operacyjnych wraz z wyszczególnionymi zadaniami, których realizacja ma umożliwić osobom niepełnosprawnym w większym stopniu pokonać bariery architektoniczne, funkcjonalne czy w komunikowaniu się. Możliwość aktywnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym jest uwarunkowana uprzednią likwidacją istniejących barier. Poniżej została przedstawiona informacja jak w 2018 roku były realizowane cele ujęte w ww. Programie.

- 1. Cel operacyjny: Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie właściwego postrzegania powszechnego problemu niepełnosprawności.**

Realizatorzy zadania: Wydział Zdrowia i Rozwoju Społecznego Urzędu Miasta Opolo, Miejska Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Opolu, przedszkola i szkoły na terenie miasta Opolo

Aktualizacja strony internetowej miasta w zakresie informacji o ulgach, uprawnieniach i formach pomocy dla osób niepełnosprawnych.

Pracownicy Wydziału Zdrowia i Rozwoju Społecznego (obecnie Wydział Polityki Społecznej), na stronie internetowej Urzędu Miasta Opolo, na bieżąco zamieszczali i aktualizowali informacje o ulgach i uprawnieniach i formach pomocy dla osób niepełnosprawnych.

Prowadzenie działań informacyjnych o prawach, uprawnieniach, formach pomocy oraz osiągnięciach osób niepełnosprawnych.

W ramach podejmowanych działań na rzecz osób niepełnosprawnych, pracownicy Wydziału Zdrowia i Rozwoju Społecznego Urzędu Miasta Opolo opracował i rozpowszechnił ulotki i broszury informacyjne o realizowanych zadaniach z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej. Materiały informacyjne na bieżąco dystrybuowane były do organizacji pozarządowych i instytucji wspierających osoby niepełnosprawne, szkół, placówek służby zdrowia. Wydawane były również na imprezach integracyjnych. Materiały informacyjne i ogłoszenia dot. programów i działań skierowanych do osób niepełnosprawnych, publikowane były również na stronie internetowej Miasta Opolo w dziale – sprawy społeczne, zakładka – niepełnosprawni.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu udzielali informacji dotyczących praw i możliwości uzyskania pomocy przez osoby niepełnosprawne. Podejmowane przez pracowników MOPR (głównie pracowników socjalnych) działania miały za zadanie wesprzeć osoby niepełnosprawne i ich rodziny w codziennym przezwyciężaniu trudności, zagwarantować poczucie bezpieczeństwa i zredukować lęk przed izolacją i alienacją społeczną.

Działające w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Informacyjno-Edukacyjne „Senior w Opolu” aktywnie realizowało programy dotyczące kształtowania i rozwijania świadomości społecznej w zakresie prawidłowego postrzegania niepełnosprawności, m.in. poprzez: kampanię „Maj miesiącem życzliwości”,

współpracę z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych, redagowanie strony internetowej www.seniorwopolu.pl.

Powiatowy Urząd Pracy w Opolu udostępniał swoim klientom broszury i informatory dot. zatrudniania osób niepełnosprawnych. Pracownicy udzielali na bieżąco informacji również telefonicznie, pocztą elektroniczną i bezpłatną infolinią na temat funkcjonowania jednostki oraz oferowanych formach pomocowych jak pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, szkolenia, staże, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej i inne. Rozpowszechniano ulotki informacyjne o usługach i instrumentach rynku pracy, świadczonej pomocy w podjęciu zatrudniania przez osoby niepełnosprawne.

Wdrażanie w przedszkolach, szkołach programów wychowawczych, mających na celu poznanie świata osób niepełnosprawnych oraz zmianę postaw, rozumienia i akceptacji.

Na zaproszenie przedszkoli i szkół, Miejska Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Opolu prowadziła zajęcia i spotkania:

- z nauczycielami i specjalistami/Radami Pedagogicznymi przedszkoli i szkół, mające na celu przedstawienie specyfiki funkcjonowania dziecka/ucznia z określoną niepełnosprawnością, a tym samym wsparcie nauczycieli w rozumieniu i akceptacji potrzeb dziecka niepełnosprawnego, będących bazą do wdrażania adekwatnych i efektywnych oddziaływań edukacyjnych i wychowawczych;
- z rodzicami uczniów zespołów klasowych z uczniem niepełnosprawnym, mające na celu zmianę postaw rodziców wobec nietypowych, niezrozumiałych zachowań ucznia niepełnosprawnego, jego akceptację;
- z zespołami klasowymi, w których uczy się uczeń niepełnosprawny o charakterze warsztatów integracyjnych, sprzyjających wzajemnemu poznaniu się uczniów oraz tolerancji.

Według specjalistów Miejskiej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej niepełnosprawnością wymagającą uruchamiania działań w celu kształtowania postawy tolerancji i zrozumienia jest zdecydowanie autyzm.

2. Cel operacyjny: Pomoc w zakresie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny.

Realizatorzy zadania: Wydział Zdrowia i Rozwoju Społecznego Urzędu Miasta Opola, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu

Prowadzenie poradnictwa dla osób niepełnosprawnych, ich rodzin i opiekunów oraz udzielanie informacji pracownikom socjalnym i organizacjom pozarządowym, odnośnie zasad zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny, w celu ułatwienia dostępu do leczenia i rehabilitacji.

Pracownicy Wydziału Zdrowia i Rozwoju Społecznego na bieżąco prowadzili poradnictwo dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin i opiekunów oraz udzielali informacji pracownikom socjalnym i organizacjom pozarządowym, odnośnie zasad zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny w celu ułatwienia dostępu do leczenia i rehabilitacji.

Informacja o realizacji w 2018 roku zadań ujętych w Miejskim Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Opolu na lata 2016 – 2020

Natomiast pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu w trakcie przeprowadzanych rodzinnych wywiadów środowiskowych z osobami niepełnosprawnymi, przekazywali informacje dotyczące możliwości uzyskania dofinansowania ze środków PFRON na niwelowanie skutków niepełnosprawności. Pomagali podopiecznym w załatwieniu dofinansowania ze środków PFRON oraz w zakupie środków pomocniczych, sprzętu rehabilitacyjnego. Dzięki współpracy pracowników socjalnych osoba niewidząca uzyskała 95% dofinansowania do zakupu urządzenia nawigacyjnego służącego do samodzielnego poruszania się w terenie. Pracownicy socjalni pomagali również w załatwianiu turnusów rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych. Współpraca ze Związkiem Niewidomych w Opolu pozwoliła na bezpłatne zamontowanie oprogramowania udźwiękwiającego do laptopa osoby niewidzącej oraz bezpłatne przeszkolenie w zakresie jego obsługi. Dystrybuowano ulotki adresowane do osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych (wynikających również z niepełnosprawności) o formach pomocy, jakie można otrzymać za pośrednictwem Ośrodka.

W ramach 13 szkoleń przeszkolono 176 wolontariuszy w zakresie prowadzenia poradnictwa dla osób niepełnosprawnych, ich rodzin i opiekunów, w tym dotyczących zasad zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny.

Podział środków PFRON na zaopatrzenie osób niepełnosprawnych w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny.

W 2018 r. na zaopatrzenie osób niepełnosprawnych w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny Wydział Zdrowia i Rozwoju Społecznego Urzędu Miasta Opola z Państwowego Funduszu Rehabilitacyjnego Osób Niepełnosprawnych otrzymał środki w wysokości 363.282,00 zł.

Zarządzeniem NR OR-I.0050.752.2017 Prezydenta Miasta Opola z dnia 16 listopada 2017 r. w sprawie określenia zasad dofinansowywania i refundacji kosztów związanych z rehabilitacją społeczną w mieście Opolu ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2018 roku ustalono zasady dofinansowywania i refundacji kosztów związanych z rehabilitacją społeczną w mieście Opolu ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2018 r. w związku z ograniczonymi środkami na realizację tych zadań.

W 2018 r do Wydziału Zdrowia i Rozwoju Społecznego wpłynęło od osób niepełnosprawnych **388 wniosków** o przyznanie dofinansowania. Środki finansowe przyznano na realizację **265 wniosków** osób niepełnosprawnych, wydatkowano kwotę w wysokości **363.058,00 zł**.

Dofinansowania dotyczyły głównie zakupu: aparatów słuchowych, protez/ortez, wózków inwalidzkich, pionizatorów, pieluchomajtek/cewników, rowerków rehabilitacyjnych, łóżek rehabilitacyjnych.

Tabela 1 Podział środków PFRON na zaopatrzenie osób niepełnosprawnych w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny w latach 2014-2018

Lp.	Rok	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków zrealizowanych	Kwota realizacji zadania
1	2014	361	241	359 567,30
2	2015	374	200	381 212,20
3	2016	427	238	457 671,00
4	2017	451	216	358 478,09
5	2018	388	265	363 058,00

Informacja o realizacji w 2018 roku zadań ujętych w Miejskim Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Opolu na lata 2016

– 2020

3. Cel operacyjny: Likwidacja barier architektonicznych, technicznych, transportowych oraz barier w komunikowaniu się.

Realizatorzy zadania: Wydział Zdrowia i Rozwoju Społecznego Urzędu Miasta Opola, Miejski Zakład Komunikacyjny Spółka z o.o. w Opolu, Miejski Zarząd Dróg w Opolu, Wydział Oświaty Urzędu Miasta Opola

Systematyczne dostosowywanie mieszkań do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier architektonicznych, technicznych.

Tworzenie warunków społecznej komunikacji osób niepełnosprawnych.

W 2018 roku w Wydziale Zdrowia i Rozwoju Społecznego tut. Urzędu na dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu złożono **94 wniosków**.

Dofinansowanie otrzymały **62 osoby niepełnosprawne na łączną kwotę 161.201 zł**, w tym:

- dofinansowanie do barier technicznych i architektonicznych otrzymało **19 osób na kwotę 89.287,00 zł**,
- dofinansowanie barier w komunikowaniu otrzymało **43 osoby niepełnosprawne na kwotę 71.914,00 zł**.

Dofinansowania dotyczyły m.in.: dostosowania łazienek do potrzeb osób niepełnosprawnych, zakup komputerów, smartfonów i tabletów, zakup podnośników.

Tabela 2 Podział środków PFRON na dofinansowanie dla osób niepełnosprawnych: likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych z podziałem na lata 2014-2018

Lp.	Rok	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków zrealizowanych	Kwota realizacji zadania
1	2014	76	40	114 526,97
2	2015	71	33	92 328,52
3	2016	72	29	84 673,00
4	2017	97	52	121 019,47
5	2018	94	62	161 201,00

Dostosowanie transportu miejskiego do potrzeb osób niepełnosprawnych

Miejski Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. w Opolu w 2018 r. realizował i kontynuował I etap projektu pn. „*Czysta komunikacja publiczna -zwiększenie mobilności mieszkańców Aglomeracji Opolskiej oraz modernizacja infrastruktury towarzyszącej transportowi publicznemu - etap I*” – w zakresie obejmującym dostawę 28 szt. nowoczesnych niskopodłogowych autobusów komunikacji miejskiej przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym 13 autobusów 12-metrowych MAXI oraz 15 autobusów 18 metrowych MEGA. Kontynuowano realizację projektu pn. „*Bezpieczny transport w Opolu*” w zakresie obejmującym dostawę i wdrożenie systemu wraz z urządzeniami służącymi elektronicznej obsłudze pasażerów, w tym systemu dynamicznej informacji pasażerskiej oraz elektronicznych tablic przystankowych prezentujących informację o rzeczywistym czasie przyjazdu autobusu. Ponadto kontynuowane są prace związane z wymianą dotychczasowych rozkładów jazdy na rozkłady o dużym formacie, tj. A4 ułatwiającym osobom niedowidzącym odczyt planowanych odjazdów autobusów.

Informacja o realizacji w 2018 roku zadań ujętych w Miejskim Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Opolu na lata 2016

– 2020

Likwidacja barier architektonicznych i komunikacyjnych.

Miejski Zarząd Dróg w Opolu w ramach bieżącego utrzymania dróg zlecał wykonane wielu prac mających na celu likwidację barier architektonicznych w tym między innymi:

- **Rozbudowa infrastruktury ścieżek rowerowych:**

Ciągi pieszo - rowerowe wykonane w 2018 roku:

1. Ciąg pieszo-rowerowy ul. Sołtysów, w ramach zadania pn." **Niska emisja**" - dł. 0,3 km
2. Centrum Przesiadkowe Grotowice – dł. 0,2 km
3. Most na ul. Niemodlińskiej, w ramach zadania „**Bezpieczny transport**” – dł. 0,6 km
4. Ul. Niemodlińska, w ramach zadania „**Bezpieczny transport**” – dł. 2,5 km
5. Budowa ciągów pieszo-rowerowych na terenie WSSE Północna – droga wewnętrzna – dł. 2,0 km
6. Budowa ciągów pieszo-rowerowych w ramach zadania „**Uzbrojenie terenu w rejonie ulic Plebiscytowej i Ozimskiej w zakresie budowy drogi gminnej**” – droga gminna – dł. 0,5 km
7. W ramach zadań inwestycyjnych oraz remontowych wykonano 6,1 km infrastruktury rowerowej.

- **Poprawa bezpieczeństwa niechronionych uczestników drogi:**

- **Remonty jezdni i chodników, obniżenie krawężników na przejściach dla pieszych i peronach przystankowych:**

ul. Korneckiego, ul. Katowicka (szpital), ul. Cieszyńska przy Bielskiej, ul. Tysiąclecia, ul. Gospodarcza.

- **Montaż sygnalizacji akustycznej na przejściach dla pieszych:** na ul. Niemodlińskiej (5 sygnalizacji), ul. Sosnkowskiego - Szarych Szeregów, ul. Dambonia, ul. Witosy

- **Montaż znaków aktywnych, piktogramów i elementów odblaskowych na chodnikach i przy zatokach autobusowych:** ustawienie piktogramów w Sławicach, Chmielowicach i w Borkach

Transport specjalistyczny dla osób niepełnosprawnych.

W okresie sprawozdawczym obowiązywały następujące umowy na dofinansowanie transportu specjalistycznego dla osób niepełnosprawnych – mieszkańców miasta Opolu mających trudności w poruszaniu się:

1. Umowa nr CRU-000155/18 z dnia 28 grudnia 2017 r. na okres od 1 stycznia 2018 r. do 28 lutego 2018 r.
2. Umowa nr CRU-345/18 z dnia 28 lutego 2018 r. na okres od 1 marca 2018 r. do 31 grudnia 2019 r.

Usługa transportowa świadczona była czterema pojazdami przystosowanymi do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym również poruszających się na wózkach inwalidzkich:

- I pojazd świadczył usługi **w dni robocze w godzinach od 6⁰⁰ do 22⁰⁰**
- II pojazd świadczył usługi **w dni robocze w godzinach od 6⁰⁰ do 22⁰⁰**
- III pojazd świadczył usługi **w dni robocze w godzinach od 6⁰⁰ do 18⁰⁰**
- IV pojazd świadczył usługi **w godzinach od 6⁰⁰ do 18⁰⁰ oraz w dni ustawowo wolne od pracy oraz soboty w godzinach od 7⁰⁰ do 19⁰⁰**

Informacja o realizacji w 2018 roku zadań ujętych w Miejskim Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Opolu na lata 2016 – 2020

W okresie sprawozdawczym z ww. usług skorzystało:

Miesiąc	Liczba osób	Liczba kursów
Styczeń	76	1 553
Luty	75	1 663
Marzec	80	1 776
Kwiecień	87	1 597
Maj	82	1 554
Czerwiec	85	1 529
Lipiec	79	1 467
Sierpień	78	1 032
Wrzesień	82	1 503
Październik	85	1 846
Listopad	83	1 546
Grudzień	81	1 193
Razem	Średnio 81 osób/ m-c	18 259

Całość spraw związanych z udzielaniem informacji dot. procedur występowania o przyznanie usług transportowych realizowali pracownicy Wydziału Zdrowia i Rozwoju Społecznego. Natomiast przyjmowanie zleceń od osób niepełnosprawnych koordynowała firma realizująca przewozy.

W 2018 r. organizowano dowóz uczniów niepełnosprawnych do szkół i ośrodków, zgodnie z art. 32 ust.6 ustawy Prawo Oświatowe, który określa, że obowiązkiem gminy jest zapewnienie uczniom niepełnosprawnym, których kształcenie i wychowanie odbywa się na podstawie art. 71b, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej i gimnazjum, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym - także do najbliższej szkoły ponadgimnazjalnej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 21. roku życia. Przytoczony artykuł określa również, że obowiązkiem gminy jest zapewnienie dzieciom i młodzieży, o których mowa w art. 16 ust. 7, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do ośrodka umożliwiającego tym dzieciom i młodzieży realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia.

Wydatki związane z realizacją dowozu dzieci/uczniów niepełnosprawnych do przedszkoli, szkół i ośrodków oraz wydatki związane ze zwrotem kosztów dowozu dzieci/ uczniów niepełnosprawnych do przedszkoli, szkół i ośrodków w 2018 roku stanowiły kwotę 981 147,87 zł, na którą składały się następujące zadania:

- dowóz dzieci niepełnosprawnych z autyzmem zamieszkałych w Opolu do Zespołu Niepublicznych Szkół w Kup –185 500,00 zł,
- dowóz dzieci niepełnosprawnych zamieszkałych w Opolu do szkół na terenie miasta – 513 994,00 zł,
- dowóz dzieci niepełnosprawnych zamieszkałych w Opolu do przedszkoli oraz dowożenie dzieci niepełnosprawnych z upośledzeniem w stopniu głębokim zamieszkałych w Opolu do przedszkoli i szkół na terenie miasta – 192 365,00 zł,

- zwrot kosztów dowożenia uczniów niepełnoprawnych zamieszkałych w Opolu do przedszkoli, szkół i ośrodków na terenie miasta przez opiekunów prawnych prywatnymi środkami transportu – 89 288,87 zł.

W okresie styczeń - sierpień 2018 r. 136 dzieci/uczniów niepełnosprawnych korzystało z dowozu, w tym:

- 10 uczniów korzystało z dowozu do Zespołu Niepublicznych Szkół w Kup,
- 13 uczniów korzystało z dowozu do przedszkoli oraz na zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze do przedszkoli i szkół,
- 59 uczniów korzystało z dowozu do szkół,
- 54 uczniów korzystało ze zwrotu kosztów dowozu do przedszkoli, szkół i ośrodków.

Liczba dzieci/uczniów niepełnosprawnych, którzy korzystali z dowozu w okresie od września 2018 r. do grudnia 2018 r. wynosiła 134, w tym:

- 15 uczniów korzysta z dowozu do Zespołu Niepublicznych Szkół w Kup,
- 16 uczniów korzysta z dowozu do przedszkoli oraz na zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze do przedszkoli i szkół,
- 50 uczniów korzysta z dowozu do szkół,
- 53 uczniów korzysta ze zwrotu kosztów dowozu do przedszkoli, szkół i ośrodków.

Realizacja programu „Aktywny Samorząd”

Miasto Opole w dniu 25 kwietnia 2013 r. z Opolskim Oddziałem Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zawarło umowę **AS3/000012/08/D** w sprawie realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd”, która corocznie jest aneksowana. Celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Każdego roku podpisany jest aneks do ww. umowy określający wysokość środków na dany rok.

Informacja o realizacji programu w 2018 roku, w tym prezentacja programu, wzory druków i opisy poszczególnych obszarów programu, została zamieszczona na stronie internetowej www.opole.pl w zakładce sprawy społeczne/niepełnosprawni.

W ramach programu osoby niepełnosprawne mogły uzyskać dofinansowanie do następujących obszarów wsparcia:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, tym:

1. **Obszar A** - likwidacja bariery transportowej
zadanie 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
zadanie 2 - pomoc w pozyskaniu prawa jazdy kategorii B,
2. **Obszar B** - likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym,
zadanie 1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów i oprogramowania,
zadanie 2 - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
3. **Obszar C** – likwidacja bariery w poruszaniu się
zadanie 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,

Informacja o realizacji w 2018 roku zadań ujętych w Miejskim Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Opolu na lata 2016 – 2020

zadanie 3 - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości,

zadanie 4 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (co najmniej na III poziomie jakości),

4. **Obszar D** – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla dziecka przebywającego w żłóbku lub przedszkolu albo pod inną opieką Wnioskodawcy, przebywającego w żłóbku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką - dziennego opiekuna, niani, lub w ramach klubu dziecięcego, punktu przedszkolnego, zespołu wychowania przedszkolnego.

Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

Na potrzeby realizacji programu opracowana została ulotka promująca program, którą przesłano do organizacji pozarządowych statutowo działających w dziedzinie pomocy osobom niepełnosprawnym oraz do jednostek organizacyjnych miasta Opola. Ulotka rozpowszechniana była również podczas Dni Osób Niepełnosprawnych, które odbywały się w dniach 6-7 września 2018 r.

W wyniku promocji programu złożonych zostało **86 wniosków** osób niepełnosprawnych z terenu miasta Opola, które pozytywnie zweryfikowano i zakwalifikowano do udzielenia dofinansowania. Wydatkowano środki finansowe w wysokości **240 987,04 zł.**

4 Cel operacyjny: Wyrównywanie szans w dostępie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do nauki.

Realizatorzy zadania: Wydział Oświaty Urzędu Miasta Opola, szkoły oraz przedszkola, Miejska Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Opolu, przedszkola, szkoły, jednostki oświatowe, Miejski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Opolu

Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępności do kształcenia specjalnego w oparciu o przedszkola i szkoły specjalne, integracyjne, ogólnodostępne z oddziałami integracyjnymi i oddziałami specjalnymi.

Miasto Opole zapewniło dostęp oraz odpowiednie warunki do kształcenia dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi poprzez:

- umożliwienie nauki we wszystkich typach szkół zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi, edukacyjnymi oraz predyspozycjami,
- możliwość korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej i specjalnych form pracy dydaktycznej,
- opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi poprzez np. umożliwienie realizowania indywidualnego procesu kształcenia i zajęć rewalidacyjnych,
- dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości uczniów.

Wśród placówek prowadzących kształcenie specjalne były przedszkola integracyjne, specjalne i ogólnodostępne, szkoły podstawowe ogólnodostępne, z oddziałami integracyjnymi oraz szkoła specjalna, gimnazja ogólnodostępne, z oddziałami integracyjnymi oraz gimnazjum specjalne, szkoły ponadgimnazjalne, z oddziałami integracyjnymi, ogólnodostępne, specjalna i szkoła specjalna przysposabiająca do pracy.

Informacja o realizacji w 2018 roku zadań ujętych w Miejskim Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Opolu na lata 2016 – 2020

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych, w których kształceniem specjalnym objęte były dzieci i uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na autyzm, w tym zespół Aspergera, lub niepełnosprawności sprzężone, zatrudniano dodatkowo: nauczycieli posiadających kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej w celu współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych lub specjalistów, lub - w przypadku klas I-III szkoły podstawowej - asystenta nauczyciela, lub pomoc nauczyciela, z uwzględnieniem realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego.

W 2018 r. zadania związane z zapewnieniem dzieciom i młodzieży kształcenia specjalnego realizowały przedszkola dla 138 dzieci, szkoły podstawowe dla 237 uczniów i gimnazja ogólnodostępne dla 25 uczniów, natomiast szkoły ponadgimnazjalne dla 98 uczniów. Łącznie na wszystkich etapach edukacyjnych kształceniem specjalnym objęto 498 osób posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego (poprzednio 632 uczniów).

Wśród placówek prowadzących kształcenie specjalne były przedszkola integracyjne, specjalne i ogólnodostępne, szkoły podstawowe ogólnodostępne, z oddziałami integracyjnymi oraz szkoła specjalna, gimnazja ogólnodostępne, z oddziałami integracyjnymi oraz gimnazjum specjalne, szkoły ponadgimnazjalne, z oddziałami integracyjnymi, ogólnodostępne, specjalna i szkoła specjalna przysposabiająca do pracy.

1) Przedszkola:

W przedszkolach publicznych **wychowaniem przedszkolnym objętych było 138 dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego** (rok wcześniej 130), w tym: w oddziałach ogólnodostępnych - 40 dzieci, w oddziałach integracyjnych – 80 dzieci, w oddziałach specjalnych - 18 dzieci.

Tab. Liczba dzieci z orzeczeniem do kształcenia specjalnego

Liczba dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego			
ogółem	w oddziałach ogólnodostępnych	w oddziałach integracyjnych	w oddziałach specjalnych
138	40	80	18

Troje dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego objętych było nauczaniem indywidualnym na terenie przedszkola.

2) Szkoły podstawowe:

We wszystkich szkołach podstawowych kształciło się 320 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym: w oddziałach ogólnodostępnych - 165 uczniów, w oddziałach integracyjnych – 72 uczniów, w szkole podstawowej specjalnej w ZSS - 83 uczniów.

Dla uczniów szkół podstawowych z różnymi rodzajami niepełnosprawności, posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, zorganizowano w 3 publicznych szkołach podstawowych **18 oddziałów integracyjnych**, do których uczęszczało **72 uczniów niepełnosprawnych**. Oddziały integracyjne funkcjonowały w:

- PSP nr 5 - 8 oddziałów – 32 uczniów niepełnosprawnych,
- PSP nr 14 - 6 oddziałów – 26 uczniów niepełnosprawnych,
- PSP nr 15 - 4 oddziały – 14 uczniów niepełnosprawnych.

Tab. Liczba oddziałów integracyjnych i uczniów w tych oddziałach
w poszczególnych szkołach

Szkoła	Liczba oddziałów integracyjnych	Liczba uczniów w oddziałach integracyjnych	
		Ogółem	w tym: z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego
PSP nr 5	8	153	32
PSP nr 14	6	98	26
PSP nr 15	4	78	14
Ogółem:	18	329	72

3) Gimnazja:

We wszystkich gimnazjach i oddziałach dotychczasowych gimnazjów kształciło się 72 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym: w oddziałach ogólnodostępnych - 10 uczniów, w oddziałach integracyjnych – 15 uczniów, w gimnazjum specjalnym w ZSS – 47 uczniów.

Dla uczniów gimnazjów z różnymi rodzajami niepełnosprawności, posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, zorganizowano w dwóch publicznych gimnazjach 4 **oddziały integracyjne**. Łącznie uczęszczało do nich 15 **uczniów niepełnosprawnych**. Oddziały integracyjne funkcjonowały w:

- dotychczasowym PG nr 1 - 3 oddziały – 10 uczniów niepełnosprawnych,
- dotychczasowym PG nr 8 - 1 oddział – 5 uczniów niepełnosprawnych.

Tab. Liczba oddziałów integracyjnych i uczniów w tych oddziałach
w poszczególnych szkołach

Szkoła	Liczba oddziałów integracyjnych	Liczba uczniów w oddziałach integracyjnych	
		Ogółem	w tym: z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego
PG nr 1	3	59	10
PG nr 8	1	18	5
Ogółem:	4	77	15

Młodzież w wieku gimnazjalnym (ukończone 15 lat), niedostosowana społecznie i z zaburzeniami zachowania, która nie rokowała ukończenia gimnazjum w normalnym trybie, mogła kontynuować naukę w oddziałach dotychczasowego Gimnazjum dla Dorosłych w Publicznej Szkole dla Dorosłych w Zespole Szkół Budowlanych.

4) Szkoły ponadgimnazjalne:

W szkołach ponadgimnazjalnych kształceniem specjalnym objętych było 98 uczniów z posiadających orzeczenie do kształcenia specjalnego. Uczyli się oni w następujących szkołach:

- Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr I im. Mikołaja Kopernika w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr I – 10 uczniów,
- Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr II z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marii Konopnickiej w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr II – 2 uczniów,
- Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr III z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marii Skłodowskiej – Curie w Zespole Szkół Ogólnokształcących – 1 uczeń,
- Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr VI im. Gen. Leopolda Okulickiego „Niedźwiadka” – 13 uczniów,
- Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr VIII im. Aleksandra Kamińskiego – 1 uczeń,
- Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr V w Zespole Szkół im. Prymasa Tysiąclecia Stefana Kardynała Wyszyńskiego – 1 uczeń,
- Zespół Szkół Ekonomicznych im. Generała Stefana Roweckiego „Grot” – 5 uczniów,
- Zespół Szkół Mechanicznych – 3 uczniów,
- Zespół Szkół Zawodowych im. Stanisława Staszica – 6 uczniów,
- Zespół Szkół Budowlanych im. Papieża Jana Pawła II – 39 uczniów, w tym w Branżowej Szkole I stopnia Specjalnej dla osób z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim – 14 uczniów,
- Zespół Szkół Zawodowych nr 4 im. Bronisława Koraszewskiego – 7 uczniów,
- Zespół Szkół Elektrycznych im. Tadeusza Kościuszki – 6 uczniów,
- Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. Kazimierza Gzowskiego – 3 uczniów

Nauczanie indywidualne

Uczniowie, którym stan zdrowia utrudniał lub uniemożliwiał uczęszczanie do szkoły, objęci byli zajęciami nauczania indywidualnego w domu rodzinnym lub w odrębnym pomieszczeniu na terenie szkoły, zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie nauczania indywidualnego. Nauczanie indywidualne zorganizowano dla 141 dzieci i uczniów, przeznaczając na ten cel 1 779,5 godziny zajęć tygodniowo, w tym:

- w przedszkolach nauczaniem indywidualnym objęto 3 dzieci – 15 godzin tygodniowo,
- w szkołach podstawowych nauczaniem indywidualnym objęto 61 uczniów – 610,5 godzin tygodniowo,
- w gimnazjach i oddziałach dotychczasowych gimnazjów nauczaniem indywidualnym objęto 11 uczniów - 132 godziny tygodniowo,
- w szkołach ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych indywidualnym nauczaniem objęto 56 uczniów, realizując 896 godzin tygodniowo.
- w Zespole Szkół Specjalnych nauczaniem indywidualnym objęto 10 uczniów, realizując tygodniowo 126 godzin tygodniowo.

W poprzednim roku szkolnym nauczaniem indywidualnym objęto 172 dzieci i uczniów, przeznaczając na ten cel 2.034 godzin.

Zajęcia rewalidacyjne

Zajęcia rewalidacyjne zorganizowano dla 473 uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym dla 138 dzieci w przedszkolach, 237 w szkołach podstawowych i w gimnazjach oraz 98 uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych, przeznaczając na ten cel łącznie 977 godzin zajęć tygodniowo (314 w PP, 473 w PSP i PG, 190 godzin w szkołach ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych – nie wszyscy uczniowie realizowali zajęcia rewalidacyjne – w niektórych przypadkach rodzice uczniów składali u dyrektorów szkół pisemne rezygnacje z takich zajęć). Poprzednio było 319 uczniów, dla których przeznaczono 520 godzin zajęć. W Zespole Szkół Specjalnych zajęcia rewalidacyjne wynikają z ramowego planu nauczania, w wymiarze 12 godzin na oddział tygodniowo. Ponadto w ZSS realizowano również indywidualne zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim. Opieką objęto 13 osób (130 godzin tygodniowo). W zależności od rodzaju i stopnia niepełnosprawności były organizowane następujące zajęcia rewalidacyjne: korekcji wad postawy, korekcji wad wymowy, nauka orientacji przestrzennej i poruszania się, nauka języka migowego lub innych alternatywnych metod komunikacji – w przypadku dziecka lub ucznia niesłyszącego lub z afazją, rozwijające umiejętności społeczne, w tym umiejętności komunikacyjne – w przypadku dziecka lub ucznia z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, inne wynikające z programów rewalidacji (zgodnie z zaleceniami w orzeczeniu).

Wczesne wspomaganie rozwoju

W celu stymulowania rozwoju dzieci z różnego rodzaju niepełnosprawnościami, w wieku od urodzenia do rozpoczęcia nauki szkolnej, były organizowane zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju. Zajęcia te prowadzili nauczyciele posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju niepełnosprawności dziecka oraz specjaliści, wchodzący w skład zespołów wczesnego wspomaganie w Przedszkolu Publicznym Integracyjnym nr 51 (65 dzieci –
Informacja o realizacji w 2018 roku zadań ujętych w Miejskim Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Opolu na lata 2016 – 2020

126 godzin), Przedszkolu Publicznym Specjalnym nr 53 (39 dzieci – 76,5 godzin), Przedszkolu Publicznym nr 61 (1 dziecko – 1 godzina) oraz w Zespole Szkół Specjalnych (58 dzieci - 116 godzin).

W roku szkolnym 2017/18 wczesne wspomaganie rozwoju zorganizowano dla 163 dzieci, przeznaczając na ten cel 319,5 godzin tygodniowo (poprzednio dla 162 dzieci – 308,5 godzin).

Dostosowanie placówek oświatowych do potrzeb osób niepełnosprawnych, usuwanie barier architektonicznych i transportowych.

W 2018 r. na terenie MDK w Opolu przy ul. Strzelców Bytomskich 1 w ramach realizacji projektu pn. „Zabawa na całego–Rewitalizacja integracyjnego placu zabaw w Opolu” zamontowano 2 urządzenia zabawowe dla osób niepełnosprawnych, tj. w STREFIE MALUCHA – karuzela o wartości 75.958,65 zł oraz w STREFIE STARSZAKA - huśtawki o wartości 23.363,60 zł.

Wyposażanie placówek oświatowych w sprzęt i urządzenia do nauki, zabawy i rehabilitacji na miarę potrzeb osób niepełnosprawnych.

W 2018 r. zadanie to realizowały poszczególne przedszkola, szkoły i placówki oświatowe we własnym zakresie.

5 Cel operacyjny: Zapewnienie podstawowych potrzeb socjalnych umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

Realizatorzy zadania: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu, Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Magnolia” w Opolu, Fundacja „Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym” w Opolu, Wydział Zdrowia i Rozwoju Społecznego Urzędu Miasta Opola, podmioty lecznicze, organizacje pozarządowe

Wsparcie środowiskowe i socjalne

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu wspierał mieszkańców miasta Opola poprzez:

1. udzielanie wsparcia niepełnosprawnym mieszkańcom Opola poprzez świadczenie pracy socjalnej, specjalistycznego poradnictwa udzielanego przez prawników, psychologów, terapeutów. Specjalistyczne poradnictwo zostało udzielone 1 850 osobom,
2. udzielanie pomocy finansowej w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych i celowych specjalnych. Pomoc finansową w 2018 roku otrzymały 564 osoby niepełnosprawne. Najczęściej pomoc była udzielana z przeznaczeniem na zakup lub dofinansowanie zakupu leków, żywności, dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego lub do remontu mieszkania. W sezonie grzewczym była również przyznawana pomoc finansowa na zakup opału.
3. organizowano system wsparcia w formie usług opiekuńczych organizowanych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Z usług opiekuńczych skorzystały łącznie 443 osoby. Z tego 49 osobom z zaburzeniami psychicznymi 39 przyznano specjalistyczne usługi opiekuńcze. Takiej pomocy udzielono przede wszystkim osobom samotnym, które z powodu niepełnosprawności, podeszłego wieku, długotrwałej choroby lub innych

przyczyn wymagają pomocy innych osób. Jest to zadanie obowiązkowe gminy, pozwalające osobom niepełnosprawnym pozostanie w swoim środowisku zamieszkania.

4. osoby niepełnosprawne były kierowane do funkcjonujących w strukturze MOPR 4 domów dziennego pobytu, środowiskowych domów samopomocy oraz do domów pomocy społecznej. Do domów dziennego pobytu skierowano **906 osób**. Z usług świadczonych w środowiskowych domach samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało 130 osób niepełnosprawnych. Do domów pomocy społecznej skierowanych zostało 116 osób. Łącznie w domach pomocy społecznej, według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku, umieszczonych było 269 podopiecznych,
5. podnosząc bezpieczeństwo osób niepełnosprawnych udzielano wsparcia w formie usługi wspomagającej, jaką jest teleopieka, z której skorzystało 11 osób. Oprócz teleopieki, mieszkańcom Opola wydawane są Koperty Życia, które są elementem podnoszącym poczucie bezpieczeństwa wśród samotnych i niepełnosprawnych osób,
6. w 2018 roku MOPR, wzorem lat ubiegłych, prowadził w Opolu wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego. Sprzęt rehabilitacyjny pozyskiwany jest dzięki współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ubogich i niepełnosprawnych. Nieodpłatnie w ciągu roku ze sprzętu skorzystały osoby niepełnosprawne,
7. na terenie Opola w 2018 roku **w trzech domach pomocy społecznej było 310 miejsc**. Odpłatność za osoby przebywające w DPS ponoszona była ze środków MOPR. Głównym kryterium do umieszczenia w DPS była starość, długotrwała i ciężka choroba oraz niepełnosprawność, co skutkowało brakiem samowystarczalności w funkcjonowaniu w społeczeństwie. Najwięcej osób zostało skierowanych do DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych i w podeszłym wieku.
8. w ubiegłym roku 1 osoba chora na SM została skierowana do specjalistycznej placówki w Dąbkach,
9. MOPR w ramach akcji „Podaruj” pośredniczył w przekazywaniu używanych mebli, sprzętu AGD, a także sprzętu rehabilitacyjnego i wózków inwalidzkich. Darczyńcami byli mieszkańcy Opola. W 2018 roku ponad 30 rodzin skorzystało z tej formy pomocy, w grupie tej były osoby niepełnosprawne. Rodziny otrzymały min. meble, pralki, telewizory, kuchenki, lodówki, farby do malowania, firany, pościel. Otrzymywana od osób prywatnych i sklepów, używana odzież i zabawki, były dystrybuowane również pomiędzy osoby niepełnosprawne. Wielu rodzinom z osobami niepełnosprawnymi przekazano również środki czystości dostarczone do MOPR, głównie przez osoby prywatne.
10. Centrum Informacyjno - Edukacyjne „Senior w Opolu” organizowało szkolenia z zakresu promocji zdrowego stylu życia, jak być dobrym wolontariuszem oraz inne spotkania z zakresu medycyny, żywienia, teleopieki, telemedycyny, rehabilitacji,
11. ORS „Szansa” oprócz realizacji podstawowego zadania, jakim jest udzielenie schronienia, prowadziło również działania o charakterze readaptacyjnym. W ośrodku w 2018 roku mieszkały 4 osoby niepełnosprawne, wśród których, przy wydatnej pomocy pracowników, 1 osoba była aktywna zawodowo.
12. W ramach zadania „Kuchnia na kółkach” w roku 2018 MOPR realizując projekt pn. „Wsparcie usług opiekuńczych w mieście Opolu” świadczył usługi opiekuńcze (zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej) na rzecz 62 osób niesamodzielnych z obszaru miasta Opola, w tym 32 osób niepełnosprawnych (18 kobiet i 14 mężczyzn), żyjących w jednoosobowych gospodarstwach domowych. Osoby te należały do kategorii

Informacja o realizacji w 2018 roku zadań ujętych w Miejskim Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Opolu na lata 2016

osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Wsparcie to było ukierunkowane na pozostanie ich w lokalnej społeczności. Uczestnicy projektu wymagali też podjęcia na ich rzecz dodatkowych czynności wspierających ich samodzielne funkcjonowanie. Dlatego dowożono do ich miejsca zamieszkania ciepłe posiłki, a ponadto umożliwiono im skorzystanie z usług fryzjera, kosmetyczki i podologa. Usługi opiekuńcze były świadczone przez Opolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża.

Promocja zdrowego stylu życia

W ramach ww. zadania Wydział Zdrowia i Rozwoju Społecznego Urzędu Miasta Opola realizował programy polityki zdrowotnej i akcje promujące zdrowy styl życia, skierowane do mieszkańców miasta Opola, w tym również do osób niepełnosprawnych.

Zrealizowano 6 programów polityki zdrowotnej, tj.

1. Program profilaktyki i wczesnego wykrywania osteoporozy

Cel programu: wczesne wykrywanie i zmniejszanie umieralności z powodu osteoporozy

Programem objęto łącznie 2.074 osób (kobiety w wieku od 65 lat, mężczyzn w wieku od 70 lat). Wydatkowano kwotę: 160.420,00 zł.

2. Program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV)

Cel programu: objęcie szczepieniami ochronnymi, ochrona przed zmianami przedrakowymi.

Programem objęto dziewczęta urodzone w 2006 r.:

- 1) uczęszczające do szkół na terenie miasta Opola,
- 2) zameldowane w mieście Opolu i uczęszczające do szkół poza terenem miasta Opola,

W wyniku realizacji programu zaszczepiono 227 dziewczęta. Wydatkowano kwotę: 81.720,00 zł.

3. Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych

Cel programu: objęcie szczepieniami ochronnymi.

Programem objęto dzieci od 7 miesiąca życia uczęszczające do publicznych i niepublicznych żłobków na terenie miasta Opola urodzone przed dniem 1 stycznia 2017 r. (z wyłączeniem dzieci, u których pełny cykl szczepień został sfinansowany ze środków budżetu państwa).

W wyniku realizacji Programu zaszczepiono łącznie 27 dzieci. Wydatkowano kwotę 7.840,00 zł.

4. Program profilaktyczno - edukacyjny pn. „Badaj swoje piersi”

Cel programu: wczesna wykrywalność raka gruczołu piersiowego, nauka samokontroli badania piersi i utrwalenie nawyku badania piersi.

Programem objęto kobiety urodzone w 2000 r. uczęszczające do szkół ponadgimnazjalnych na terenie miasta Opola.

W wyniku realizacji programu przeprowadzono edukację oraz naukę samobadania piersi u 1069 uczennic.

Wydatkowano kwotę 15.000,00 zł.

5. Program zapobiegania próchnicy i chorobom dziąseł u dzieci w wieku przedszkolnym „Biały ząbek”

Informacja o realizacji w 2018 roku zadań ujętych w Miejskim Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Opolu na lata 2016

– 2020

Cel programu: zapobieganie próchnicy i chorobom dziąseł u dzieci w wieku przedszkolnym.

Programem objęto dzieci w wieku 5-6 lat uczęszczające do przedszkoli publicznych i niepublicznych na terenie miasta Opola.

W wyniku realizacji programu przeprowadzono zajęcia edukacyjne dotyczące prawidłowych nawyków higienicznych i żywieniowych wśród 1733 dzieci oraz dokonano przeglądu uzębienia u 1627 dzieci, których rodzice wyrazili na to zgodę. Wydatkowano kwotę **25.000 zł**.

6. Program szczepień profilaktycznych osób od 65 roku życia przeciwko grypie

Cel programu: obniżenie zachorowalności i umieralności z powodu grypy i związanej z nią powikłań.

W wyniku realizacji programu zaszczepiono łącznie 2224 mieszkańców miasta Opola w wieku 65+. Wydatkowano kwotę 140.000 zł.

6 Cel operacyjny: Zapewnienie osobom niepełnosprawnym szerszego dostępu do rehabilitacji społecznej, kultury, sportu, rekreacji i turystyki.

Realizatorzy zadania: Fundacja „Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym” w Opolu, Wydział Zdrowia i Rozwoju Społecznego Urzędu Miasta Opola, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu, Wydział Oświaty Urzędu Miasta Opola, Międzyszkolny Ośrodek Sportowy, Wydział Sportu Urzędu Miasta Opola

Zapewnienie uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej i ośrodkach wsparcia.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Opolu prowadzony był przez Fundację „Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym”. Warsztat stwarza 30 osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Kwota środków ogółem wydatkowana w 2018 roku na pokrycie kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej wynosiła **645.836,00 zł**, z tego:

- dofinansowanie ze środków PFRON: **580.860,00 zł**,
- środki z budżetu miasta Opola: **64,540 zł**.
- środki z innych źródeł: **463,00 zł**.

Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Magnolia” jest ośrodkiem wsparcia dziennego pobytu dla osób z zaburzeniami psychicznymi: upośledzonymi umysłowo w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym oraz osób przewlekle chorych psychicznie, które to osoby są niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w codziennym życiu.

Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Magnolia” podzielony jest na dwa Typy:

- 1) Typ AB (w obiekcie przy ul. Dambonia 3) kierowany jest do osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym: osób przewlekle chorych oraz osób niepełnosprawnych intelektualnie – liczba miejsc **60**,

- 2) Typ C (w obiekcie przy ul. Stoińskiego 8) kierowany jest do osób starszych z różnymi postaciami otępienia, demencją starczą, chorobą Alzheimera i innymi zaburzeniami czynności psychicznych – liczba miejsc **30**.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Opolu przy ul. Mielęckiego 4 prowadzony przez Fundację „Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym” funkcjonował w 2018 r. na podstawie umowy zawartej w dniu 30 grudnia 2016 r. w wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych i innych uprawnionych podmiotów na realizację zadania publicznego pn. „Prowadzenie w latach 2017 – 2018 ośrodka wsparcia dziennego – środowiskowego domu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi”. Na realizację zadania w 2018 r. ogółem wydatkowano **850.384,00 zł**.

Wśród **40** uczestników (20 kobiet i 20 mężczyzn w wieku od 27 do 67 lat) Środowiskowego Domu Samopomocy działającego przy Fundacji „Dom” Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym” były:

- 1) **33 osoby posiadające znaczny stopień niepełnosprawności** (w tym 16 osób z orzeczoną niepełnosprawnością sprzężoną oraz 2 osoby z zaburzeniami ze spektrum autyzmu),
- 2) **7 osób posiadających umiarkowany stopień niepełnosprawności**.

Zajęcia terapeutyczne odbywały się od poniedziałku do piątku w godz. **7.00 - 15.30** w formie treningów grupowych i indywidualnych. Uczestnicy podzieleni byli na pięć grup terapeutycznych. Każda z grup odbywała się w innej pracowni terapeutycznej w cyklu tygodniowym. Po każdym tygodniu uczestnicy zmieniali pracownię i rodzaje zajęć. Z zajęć rehabilitacji korzystali według grafiku ustalonego w zależności od potrzeb i możliwości.

W ramach zajęć terapeutycznych odbywały się treningi funkcjonowania w życiu codziennym (treningi dbania o wygląd zewnętrzny, trening nauki higieny, treningi umiejętności praktycznych – kulinarnych, porządkowych, gospodarowania środkami finansowymi), treningi umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, treningi umiejętności spędzania wolnego czasu, terapia zajęciowa. W ramach terapii zajęciowej prowadzone są zajęcia stolarskie, plastyczne, muzyczne, teatralne, integracji sensorycznej, zajęcia w ogrodzie.

Uczestnicy ŚDS korzystali z indywidualnych i grupowych zajęć z psychologiem.

Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych

Zadanie finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Wysokość środków finansowych: **205.402,00 zł**. Do dnia 31 grudnia 2018 r. złożone zostały ogółem **372 (527 wraz z opiekunami) wnioski**. Dofinansowanie otrzymały **144 (238 wraz z opiekunami) osoby na kwotę 205.402,00 zł**, w tym 55 dzieci i młodzieży wraz z opiekunami.

Realizatorem był jest Wydział Zdrowia i Rozwoju Społecznego Urzędu Miasta Opola.

Tabela 3Dofinansowanie do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

Lp.	Rok	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków zrealizowanych	Kwota realizacji zadania
1	2014	451	60	99 905,00
2	2015	347	70	119 899,00
3	2016	339	65	99 512,00

Informacja o realizacji w 2018 roku zadań ujętych w Miejskim Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Opolu na lata 2016 – 2020

4	2017	273	141	240 157,00
5	2018	372	144	205 402,00

Umożliwienie udziału osób niepełnosprawnych w imprezach masowych

We wrześniu 2018 roku Wydział Zdrowia i Rozwoju Społecznego tut. Urzędu, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu oraz Wojewódzkie Towarzystwo Walki z Kalectwem współorganizowali XVIII Opolskie Dni Osób Niepełnosprawnych, które odbyły się na Placu Wolności w Opolu. W imprezie udział wzięło około 1200 osób niepełnosprawnych z terenu miasta Opola i województwa opolskiego.

Wszyscy podopieczni Domów Dziennego Pobytu, w tym osoby niepełnosprawne, mają możliwość uczestniczenia w warsztatach terapii zajęciowej: plastycznych, muzycznych, manualnych, tanecznych, gimnastycznych, oraz udziału we wszystkich imprezach kulturalnych organizowanych przez placówkę. Podopieczni posiadają szeroki wachlarz informacji o imprezach masowych organizowanych przez inne organizacje i stowarzyszenia oraz instytucje kulturalne miasta Opola. Uczestnicy najczęściej są zwolnieni w odpłatności dzięki pozyskiwanym bezpłatnym wejściówkom. Niepełnosprawni uczestnicy Domów Dziennego Pobytu brali też udział m.in. w spotkaniach świątecznych i imprezach okolicznościowych (Śniadanie Wielkanocne dla ponad 250 osób, organizacja Wieczery Wigilijnej dla ponad 400 osób, Zabawa Andrzejkowa – 120 osób, Noworoczny Bal Karnawałowy – 120 osób, Mikołajki – 100 osób). Promując profilaktykę prozdrowotną i bezpieczeństwo seniorów i osób niepełnosprawnych organizowano prelekcje ze specjalistami (m.in. warsztaty kulinarne z naciskiem na zdrowe żywienie – 30 osób, radosne warsztaty z redukcji stresu i relaksacji – 20 osób, spotkanie edukacyjne seniorów na temat smogu – 40 osób, wykład – jak dbać o swoje plecy 40 osób, spotkanie z policjantem – 30 osób).

Natomiast Centrum Edukacyjno-Informacyjne „Senior w Opolu” współprowadziło telefon życzliwości dla osób samotnych i niepełnosprawnych chcących z kimś porozmawiać, czy uzyskać informacje.

Dofinansowanie i promowanie sportu, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Organizacja zajęć sportowych, kulturalnych, rekreacji i turystyki odgrywa istotną rolę w procesie rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Działania te zwiększają aktywność osób z niepełnosprawnością, przyspieszają proces rehabilitacji. W ramach ww. działań dla osób niepełnosprawnych będących pod opieką **Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu**, zorganizowane zostały wycieczki, spotkania integracyjne i rekreacyjne, na których promowano aktywność fizyczną i prowadzenie zdrowego stylu życia. W celu podtrzymania sprawności fizycznej osób starszych i niepełnosprawnych w Domach Dziennego Pobytu prowadzone były zajęcia relaksacyjne i sportowe, dostosowane do potrzeb i możliwości uczestników m.in. promowanie profilaktyki prozdrowotnej poprzez organizację prelekcji z specjalistami (min. dietetyk, fizjoterapeuta) oraz gimnastykę usprawniającą i ćwiczenia rehabilitacyjne i relaksacyjne. Ciekawą formą uaktywniania jest prowadzona w Domach Dziennego Pobytu gimnastyka na siedząco, w której bardzo chętnie uczestniczą osoby mające problemy zdrowotne.

Wydział Zdrowia i Rozwoju Społecznego Urzędu Miasta Opola realizował wnioski organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych dot. dofinansowania do imprez sportowych, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Dofinansowanie w łącznej wysokości: **73.636 zł otrzymało 8 organizacji dla 268 osób niepełnosprawnych.**

Cel operacyjny: Cel 7. Zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.

Realizator zadania: Powiatowy Urząd Pracy w Opolu

Poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych. Aktywizacja zawodowa.

Indywidualne porady zawodowe – **55 osób,**

Grupowa informacja zawodowa – **16 osób.**

Zakres realizowanych tematów:

- wybór miejsca pracy, dobór formy pomocy określonej w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zmiana kwalifikacji zawodowych, wybór odpowiedniego kierunku kształcenia lub szkolenia zawodowego, zasady profesjonalnego przygotowania dokumentów aplikacyjnych, zasady aktywnego, skutecznego poszukiwania pracy, asertywność – metoda skutecznej komunikacji, formy wsparcia realizowane przez partnerów w sprawie pracy dla osób niepełnosprawnych.

Przygotowano dla 147 osób z niepełnosprawnościami Indywidualne Plany Działań.

Promowanie zatrudnienia osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy.

Na tablicach informacyjnych i stojakach w PUP Opole promowano zatrudnianie osób z niepełnosprawnościami na otwartym i chronionym rynku pracy; rozpowszechniano ulotki informacyjne o usługach i instrumentach rynku pracy, świadczonej pomocy w podjęciu zatrudnienia.

Pośrednictwo pracy.

Zatrudnienie podjęły łącznie 132 osoby posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.

Organizacja i finansowanie szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osoby niepełnosprawnej.

W 2018 r. z możliwości uzupełnienia kwalifikacji zawodowych na kursach skorzystało 5 osób z niepełnosprawnościami, w tym:

- ze środków Funduszu Pracy – 1 osoba (w tym 1 osoba w ramach bonu szkoleniowego)
- ze środków EFS – 3 osoby
- ze środków PFRON – 1 osoba

Zwrot kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej.

W 2018 r., ze środków EFS, dwóch pracodawców otrzymało zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla 2 osób z niepełnosprawnością na ogólną kwotę 37 279,88 zł.

Informacja o realizacji w 2018 roku zadań ujętych w Miejskim Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Opolu na lata 2016 – 2020

Jednorazowe dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej osobom niepełnosprawnym.

Na staże zawodowe zostało skierowanych **21 osób z niepełnosprawnością**, które nabywały umiejętności praktyczne na stanowiskach pracy w zawodach:

- pracownik biurowy, pomoc nauczyciela, instruktor ds. kulturalno-oświatowych, pomocnik mechanika, sekretarka, fryzjer, specjalista ds. reklamy.

Wśród organizacji, które umożliwiły odbycie stażu zawodowego znalazły się m.in.: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Izba Administracji Skarbowej, Urząd Miasta Opola, Opolski Urząd Wojewódzki, Liga Obrony Kraju, Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska, salon Fryzjerski BETA, Centrum Języków Obcych Poliglotus i Centrum Edukacji Master.

- ze środków PFRON – **1 osoba**,
- ze środków Funduszu Pracy – **1 osoba**,
- ze środków EFS – **19 osób**.

Ze środków Funduszu Pracy na studia podyplomowe skierowana została 1 osoba z niepełnosprawnością.

W ramach prac interwencyjnych skierowano **1 osobę** z niepełnosprawnościami, która podjęła zatrudnienie w Przedsiębiorstwie Handlowo-Usługowym Marco-POLO na stanowisku kierownika biura:

- ze środków Funduszu Pracy – 1 osoba.

W ramach bonu na zasiedlenie przekazano **1 osobie** z niepełnosprawnością 6 000 zł (ze środków Funduszu Pracy) na podjęcie pracy w Katowicach.

W ramach refundacji wynagrodzenia oraz składek na ubezpieczenie społeczne bezrobotnych do 30 r. ż. skierowano **1 osobę z niepełnosprawnością**, która podjęła zatrudnienie w firmie Biuro Rachunkowe A. Bahska & Wspólnicy Sp. z o.o. na stanowisku księgowego.

W ramach prac społecznie użytecznych 19 osób z niepełnosprawnościami zostało skierowanych do wykonywania prac społecznych na rzecz miasta Opola.

8. Cel operacyjny: Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Realizatorzy zadania: Wydział Zdrowia i Rozwoju Społecznego Urzędu Miasta Opola, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu, Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych, Rada Seniorów Miasta Opola, Centrum Dialogu Obywatelskiego Urzędu Miasta Opola

Realizacja wypracowanego modelu konsultacji społecznych w zakresie rozwiązań dotyczących osób niepełnosprawnych wspólnie z reprezentatywnym przedstawicielstwem tego środowiska.

Na podstawie art. 44b ust. 1 oraz art. 44c ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych przy starostach tworzy się powiatowe społeczne rady do spraw osób niepełnosprawnych, będące organami opiniodawczo – doradczymi, składające się z 5 osób powoływanych spośród przedstawicieli działających na terenie danego powiatu organizacji pozarządowych, fundacji oraz przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego.

Informacja o realizacji w 2018 roku zadań ujętych w Miejskim Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Opolu na lata 2016 – 2020

Zarządzeniem Nr OR-I.0050.144.2015 Prezydenta Miasta Opola z dnia 12 marca 2015 r. powołano skład Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych w mieście Opolu w składzie:

1. Małgorzata Kozak - przedstawiciel Prezydenta Miasta Opola
2. Władysław Sztefic - przedstawiciel Wojewódzkiego Towarzystwa Walki z Kalectwem w Opolu
3. Janina Miskiewicz - przedstawiciel Polskiego Związku Niewidomych, Okręg Opolski
4. Alicja Krukowska - przedstawiciel Polskiego Związku Głuchych, Oddział Opolski
5. Jolanta Sztorc - przedstawiciel Fundacja Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym w Opolu

Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w 2018 r. odbyła **8 posiedzeń**, w których uczestniczyli przedstawiciele: organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych, jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta, wydziałów Urzędu Miasta Opola, Fundacji Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym, Zespołu Szkół Specjalnych. W 2018 roku wydano opinie do projektów uchwał, zarządzeń Prezydenta Miasta Opola oraz programów dot. środowiska osób niepełnosprawnych. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych w Opolu we współpracy z Wydziałem Zdrowia i Rozwoju Społecznego Urzędu Miasta Opola, Centrum Informacyjno - Edukacyjnym „Senior w Opolu” przeprowadziła II edycję Kampanii „**Maj miesiącem życzliwości**”, która miała za zadanie wzrost świadomości w zachowaniu dzieci i młodzieży wobec osób starszych i niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej, m.in. w autobusach MZK, na ulicznych pasach przejścia, w sklepach przy zakupach. W ramach ww. kampanii został ogłoszony konkurs na opracowanie loga, plakatu oraz spotu informacyjnego.

Powierzenie zadań w zakresie pomocy społecznej i wsparcia dla osób niepełnosprawnych organizacjom pozarządowym i innym uprawnionym podmiotom.

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi ogłoszono konkurs na realizację zadania publicznego pn. „**Działania na rzecz osób niepełnosprawnych**”. Zadanie finansowane było ze środków budżetu miasta Opola, w łącznej wysokości 80.000 zł. Celem zadania była integracja i zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym miasta Opola, poprzez propagowanie problematyki osób niepełnosprawnych, prowadzenie zajęć integracyjnych, kulturalnych, artystycznych i sportowych, organizację imprez plenerowych oraz wspieranie działalności grup wsparcia dla rodzin osób niepełnosprawnych poprzez szkolenia, pomoc psychologiczną, poradnictwo. Zadanie skierowane było do mieszkańców miasta Opola.

Lp.	Nazwa oferenta	Nazwa zadania	Przyznana dotacja (zł)
1	Wojewódzkie Towarzystwo Walki z Kalectwem 45 – 023 Opole, ul. Wojciecha 5	XVIII Opolskie Dni Osób Niepełnosprawnych	30 000
2	Opolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża 45 – 018 Opole, ul. Krakowska 1	„Śniadanie Wielkanocne z Seniorami”	5 000
3	Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego 45 – 459 Opole, ul. E. Kwiatkowskiego 1A/1	„Razem. Blisko. Lepiej”	14 000

4	Stowarzyszenie Opolskie Lamy 45 – 863 Opole, ul. Wojska Polskiego 2-4/82	Kino bez barier	4 000
5	Fundacja „Przemijanie” 45 – 061 Opole, ul. Katowicka 39C/9	Przerwa wytchnieniowa u opiekunów faktycznych	10 000
6	Fundacja Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym 45 – 724 Opole, ul. Szymanowskiego 1	XXIV Festyn Fundacji DOM – „25 lat Warsztatu”	4 000
7	Wojewódzkie Towarzystwo Walki z Kalectwem 45 – 023 Opole, ul. Wojciecha 5	Aktywna turystyka rekreacyjna	9 000
8	Ludowy Klub Jeździecki „Ostroga” 45 – 836 Opole, ul. Wrocławska 172	Jazda konna	4 000

W ramach realizowanych zadań z zakresu pomocy społecznej Prezydent Opola powierzył w drodze konkursu dla organizacji pozarządowych realizowanie poniższych form wsparcia:

- organizację i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania podopiecznych,
- organizacja i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym dzieci autystycznych.

Działające w strukturach MOPR Biuro Pośrednictwa Pracy dla Wolontariuszy w 2018 roku podpisało 249 umów o współpracy. Wolontariusze w miarę potrzeb byli przeszkoleni w zakresie opieki nad osobami niepełnosprawnymi. W organizowanych szkoleniach uczestniczyło 249 wolontariuszy. Wolontariusze pomagali w organizacji XVIII Opolskich Dni Osób Niepełnosprawnych – 13 wolontariuszy, XX Dni Seniora - 16 wolontariuszy, Światowego Dnia Inwalidy i innych imprez z udziałem dorosłych, dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. W ramach działań odwiedzane były osoby chore i niepełnosprawne w domach pomocy społecznej i hospicjum. Wolontariusze regularnie pomagali również osobom niepełnosprawnym w domach dziennego pobytu, Polskim Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Fundacji Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym.

Dla 89 osób niepełnosprawnych w miejscu ich zamieszkania była udzielana pomoc przez wolontariuszy. Zorganizowano 13 grup wsparcia dla wolontariuszy pracujących z osobami niepełnosprawnymi. Zorganizowano XVIII Opolską Galę Wolontariatu.

Wspieranie inicjatyw na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców miasta Opola.

W maju 2018 roku przedstawiciele Powiatowego Urzędu Pracy w Opolu brali udział w Dniach Osób z Niepełnosprawnościami organizowanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Opolu pod hasłem „Sięgnij po sukces”. Natomiast w październiku 2018 roku pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy uczestniczyli w Targach Pracy dla Osób z niepełnosprawnością, odbywających się w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery 2018, organizowanych w Urzędzie Marszałkowskim w Opolu.

Podsumowanie:

Zamierzeniem władz miasta Opola jest coraz większa integracja społeczna wszystkich mieszkańców Opola bez względu na ich wiek, sprawność fizyczną i sytuację ekonomiczną. Włączenie osób z niepełnosprawnością do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz pełna otwartość i akceptacja społeczna odmienności związanej z niepełnosprawnością i starością.

Osoby niepełnosprawne mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz do korzystania na zasadzie równości praw i obowiązków ustawowych dla ogółu obywateli. Jednakże w życiu codziennym osoby niepełnosprawne napotykać na szereg niekorzystnych zjawisk utrudniających im samodzielne życie i rozwiązywanie podstawowych problemów bytowych, ekonomicznych, wychowawczych i opiekuńczych. Z uwagi na powyższe, ta grupa społeczna wymaga kompleksowej pomocy we wszystkich sferach życia. Osiągnięcie celu, jakim jest dostępność i udział w życiu społecznym, wymaga wykorzystania różnych środków w taki sposób, aby wspomóc zdolność osób niepełnosprawnych do udziału w życiu społecznym, a przede wszystkim do samodzielnego życia.

Istotne jest podejmowanie działań zmierzających do usuwania wszelkich barier, które uniemożliwiają lub utrudniają osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczeństwie. Złożoność działań, jakie należy podejmować, akcentuje konieczność zapewnienia dialogu i współdziałania wielu instytucji oraz organizacji pozarządowych.

Zadania ujęte w Harmonogramie działań na rzecz osób niepełnosprawnych w 2018 r. realizowane były przez Wydział Urzędu Miasta Opola, miejskie jednostki organizacyjne przy współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w mieście Opolu.

Stwarzanie osobom niepełnosprawnym warunków dla ich rozwoju, nauki, pracy, rehabilitacji i spędzania czasu wolnego, zyskuje w coraz większym stopniu powszechną akceptację, przynosząc wiele korzystnych zmian w świadomości społecznej. Osoby niepełnosprawne na ogół potrzebują więcej wsparcia ze strony społeczeństwa, by móc osiągnąć takie same warunki życia jak inni obywatele. To wsparcie nie powinno być traktowane jako przywilej, ale jako przysługujące człowiekowi prawo. Osoby z niepełnosprawnością są jedną z najliczniejszych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. W celu przeciwdziałania procesowi wykluczenia, potrzebne są działania wyrównujące szanse osób niepełnosprawnych we wszystkich sferach życia, w szczególności w sferze zatrudnienia, edukacji i wsparcia środowiskowego. Miasto Opole realizuje liczne zadania i podejmuje przedsięwzięcia, aby poprawić jakość życia wszystkich mieszkańców, w tym w sposób szczególny mieszkańców niepełnosprawnych.

Ważne jest również kształtowanie w opinii społecznej nowego wizerunku osoby niepełnosprawnej, zawierającego elementy odnoszonych sukcesów, osiągnięć, ich twórczych możliwości, a także wartościowych i pełnych relacji społecznych. Służą temu niewątpliwie różne akcje o szerokim zasięgu społecznym.

Poprawa sytuacji niepełnosprawnych mieszkańców miasta Opola może nastąpić wyłącznie poprzez zagwarantowanie realizacji ich praw we wszystkich sferach życia jednostki oraz pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.